

Sociální politika

kombinované bakalářské studium sociální pedagogiky, obor aprobace a mediace, 3.
ročník, jarní semestr 2005/2006

Vyučující: Mgr. Marcela Severová, severova@fss.muni.cz

Témata seminářů:

1. Co to je sociální politika?

- a) základní charakteristika, vymezení pojmů, subjekty a objekty sociální politiky, typy sociální politiky, model sociální politiky ČR, občanská participace a občanská společnost, koncept občanství a sociálního občanství.
- b) Základní principy, vývoj, funkce a nástroje sociální politiky – spravedlnost, solidarita, subsidiarita, participace, rovnost, sociální politika v období transformace české společnosti.

2. Vznik moderní společnosti a moderní sociální politiky

- a) tradiční vs. moderní společnost, modernizace společnosti, rozpad tradičních sociálních struktur
- b) Ideové zdroje a hodnoty moderní společnosti zakládající moderní sociální politiky - rovnost, solidarita, spravedlnost, individualismus, občanská a sociální práva konsensuální, konfliktuální, liberální a konzervativní teorie státu
- c) vznik, vývoj, sociální role a typy moderního státu.

3. Chudoba a sociální vyloučení v sociální politice: koncept chudoby, příčiny chudoby, nástroje a měření chudoby, řešení chudoby

- a) Chudoba a sociální vyloučení v ČR (Národní akční plány boje proti chudobě a soc. vyloučení ... - úvodní část)
- b) Přístupy a opatření v boji proti chudobě (Národní akční plány boje proti chudobě a soc. vyloučení --- část I)
- c) Sociální vyloučení v ČR a v zemích EU – indikátory sociální exkluze (Chudoba 2004)
- d) chudoba z hlediska environmentalistiky (Librová Hana, Marginalita, sociální vyloučení a ekologicky příznivý způsob života)
- e) „dobrý příklad“

4. Společnost zaměstnání a krize sociálního státu, nezaměstnanost:

- a) Geneze nezaměstnanosti (Mareš: nezaměstnanost jako sociální problém, kap. III, str. 36-52)
- b) Problémy sociálního státu (Keller: Soumrak soc. státu, kap. 2, str. 23-34)
- c) Analýza trhu práce v ČR ve srovnání se zeměmi EU (Sirovátka: Směřování sociální politiky, kap. III)
- d) Český daňový systém a trh práce (Jahoda: Komparace dan.syst. 40 stran)

e) „dobrý příklad“

5. Rodinná politika

- a) Vymezení rodinné politiky
- b) Rodinné chování v Evropě
- c) Charakteristika rodinné politiky ve vybraných zemích EU: Norsko, Francie, Německo, Slovensko, a dal. (Matějková, Paloncyová, Rod. politika I)
- d) Rysy rodinné politiky v evropských zemích (Matějková, Paloncyová, Rod. politika II)

6. Vzdělávací, zdravotní a jiné politiky

- a) Odškolnění společnosti (Ivan Illich: kap. I Proč musíme zrušit monopol školy, str. 15-31)
- b) Zdravotní péče vs. zdravotní služba (Kapr, Koukola: Pacient: Revoluce v poskytování péče - kap.B, C, str. 51-61)
- c) Současné problémy zdravotní péče v ČR (informace z periodik, odborné komentáře, internet)
- d) „dobrý příklad“

Práce v semináři: každý student si zvolí jeden text, z něhož vypracuje referát, který přednese v příslušném semináři podle osnovy. Přednes referátu je součástí hodnocení práce studenta v kurzu. Pro ostatní studenty se četba ostatních textů velmi doporučuje. Hlavní poznatky budou předmětem písemné zkoušky.

Způsob zakončení: zkouška

Seznam literatury k seminární četbě (kromě textů ve formátu pdf.a doc. ve složce „materiály k předmětu“):

- Keller J. 2005. *Soumrak sociálního státu*. Praha: Slon. ISBN 80-86429-41-5
- Librová, H. 2002. „Marginalita, sociální vyloučení a ekologicky příznivý způsob života“. Pp. 77-92 *Menšiny a marginalizované skupiny v České republice*, ed. by T. Sirovátka. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 80-210-2791-6
- Kapr, J., B. Koukola, 1998. *Pacient: Revoluce v poskytování péče*. Praha: Slon. ISBN 80-85850-49-4
- Matoušek, O. 1995. *Ústavní péče*. Praha: Slon. ISBN 80-85850-08-7
- Illich, I. 2001. *Odškolnění společnosti*. Praha: Slon. ISBN 80-85850-96-6

Další doporučená literatura:

- Večeřa, M. 1996. *Sociální stát. Východiska a přístupy*. Praha: Slon. ISBN 80-85850-16-8
- Dahrendorf, R. 1991. *Moderný sociální konflikt*. Bratislava: Archa.
- Krebs, V., Durdisová, J., Poláková, O., Žižková, J. 1997. *Sociální politika*. Praha: Codex. ISBN 80-85963-33-7
- Mareš, P. 1998. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Praha: Slon.
- Munková, G. a kol. 2004. *Sociální politika v evropských zemích*. Praha: Univerzita Karlova. ISBN 80-246-0780-8

